

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย จำกัด

**Economic and Social Factors Influencing the Saving Decisions
of Members of Chiang Rai Provincial General Education
Teacher's Saving & Credit Co-operative Ltd.**

สุภาพร พวงขุนทด¹
Supaporn puangkunthod¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด กลุ่มตัวอย่างคือสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 400 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC = 1.00) และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.924 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าทีแบบอิสระ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านความมั่นคงของสหกรณ์ ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านผลตอบแทน และด้านการบริการของสหกรณ์ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้าน อายุ เป็นเพียงตัวแปรเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมสามารถอธิบายการตัดสินใจออมเงินได้ร้อยละ 57.80 ($R^2 = .578$) ตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดตามลำดับ คือความมั่นคงของสหกรณ์ ทศนคติด้านการออม และคุณภาพการบริการ แสดงให้เห็นว่าทั้งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของสหกรณ์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการออม เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้สมาชิกตัดสินใจออมเงินอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คำสำคัญ: การออมเงิน, ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ, ปัจจัยด้านสังคม, สหกรณ์ออมทรัพย์ครู

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

This study aimed to examine the influence of demographic characteristics, economic factors, and social factors on the saving decisions of members of the Chiang Rai Provincial General Education Teacher's Saving & Credit Co-operative Ltd. The sample consisted of 400 cooperative members selected through purposive sampling. A structured questionnaire with a five-point Likert scale was employed as the research instrument. Content validity was verified by experts (IOC = 1.00), and the reliability coefficient was 0.924. Data were analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) and inferential statistics, including t-tests, one-way ANOVA, and multiple regression analysis.

The findings revealed that most respondents were female, aged 41–50 years, held education higher than a bachelor's degree, earned a monthly income between 15,001 and 30,000 baht, and lived in households with 2–3 members. Overall, respondents reported very high levels of agreement with economic and social factors, particularly cooperative stability, saving motivation, returns, and service quality. Hypothesis testing indicated that age was the only demographic variable that significantly influenced saving decisions at the 0.05 level. In contrast, economic and social factors jointly explained 57.80 percent of the variance in saving decisions ($R^2 = 0.578$). The most influential factors were cooperative stability, attitudes toward saving, and service quality. These findings highlight that both the economic stability of the cooperative and a supportive social environment play crucial roles in encouraging members to save continuously and sustainably.

Keywords: Saving decisions, Economic factors, Social factors, Teacher's saving and credit cooperative

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยมีความผันผวนเพิ่มขึ้นจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น อัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น และการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้ความสามารถในการออมของครัวเรือนลดลง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566; ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) การมีเงินออมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินและสร้างเสถียรภาพทางการเงินของครัวเรือนในระยะยาว (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2565)

จากการสังเกตพฤติกรรมด้านการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด พบว่า สมาชิกมีรูปแบบและระดับการออมแตกต่างกันอย่างชัดเจน แม้จะอยู่ในบริบทด้านรายได้และการเข้าถึงบริการที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ สมาชิกบางรายเลือกออมเงินจำนวนเท่ากันในทุกเดือนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ขณะที่สมาชิกบางรายไม่มีการออมเงิน สมาชิกบางรายเลือกถอนเงินออกจากสหกรณ์ไปฝากสถาบันการเงินอื่น ขณะที่สมาชิกบางรายย้ายเงินฝากจากสถาบันการเงินอื่นเข้ามาฝากที่สหกรณ์แทน ส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถกำหนดแนวทางส่งเสริมการออมที่ตอบโจทย์สมาชิกได้อย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่า รายได้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถอธิบายการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกได้ทั้งหมด

จากการทบทวนเอกสารและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด โดยตรง จึงก่อให้เกิดช่องว่างทางวิชาการ (Research Gap) ที่ควรได้รับการศึกษา ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ โดยผลการศึกษาในครั้งนี้ จะช่วยให้สหกรณ์เข้าใจปัจจัยแท้จริงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการออม นำไปปรับปรุงรูปแบบการให้บริการ ระบบของสหกรณ์ และแอปพลิเคชันในการให้บริการ รวมถึง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินของสหกรณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก ซึ่งนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นและความยั่งยืนของสหกรณ์ในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด
3. ปัจจัยด้านสังคมส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรครูที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด จำนวน 1,586 คน (ข้อมูล ณ 31 สิงหาคม 2568) โดยคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ต้องการคือ 319 คน เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความสมบูรณ์และสะดวกต่อการประเมินผล ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดเงื่อนไขว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็น ข้าราชการครูในจังหวัดเชียงรายที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด เท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1. ตัวแปรอิสระ

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ผลตอบแทน แรงจูงใจ ความมั่นคง ภาระค่าใช้จ่าย และอัตราเงินเฟ้อ

3. ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย ทักษะคิดและค่านิยม การบริการ และครอบครัว

2.2 ตัวแปรตาม

การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ พฤติกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการออมตามแบบสอบถามของผู้วิจัย

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยมุ่งศึกษากลุ่มบุคลากรครูที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ให้บริการด้านเงินฝาก เงินกู้ และสวัสดิการทางการเงินแก่ครูภายในจังหวัด

4. ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาเอกสาร รวบรวมข้อมูล และดำเนินการวิจัยรวมระยะเวลา 5 เดือน ตั้งแต่เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2568 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568

แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออมเงิน

1.1 ความหมายของการออมเงิน

การออม หมายถึง การกันรายได้ส่วนหนึ่งไว้ใช้ในอนาคตเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด และสร้างเสถียรภาพทางการเงินของครัวเรือนในระยะยาว (สำนักงานเศรษฐกิจการ

คลัง, 2565) การออมมักอยู่ในรูปแบบที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ หรือการออมกับสหกรณ์ ซึ่งมีความปลอดภัยสูงและให้ผลตอบแทนที่เหมาะสม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) นอกจากนี้ การออมยังเป็นกระบวนการบริหารรายได้ที่ต้องอาศัยวินัยทางการเงิน การจัดการรายรับ-รายจ่าย และแรงจูงใจจากผลตอบแทน เช่น ดอกเบี้ยหรือเงินปันผล เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินและรับมือกับความเสี่ยงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธนาคารกสิกรไทย, 2565)

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออมเงิน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออมเงินชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมการออมของบุคคลถูกกำหนดโดยปัจจัยทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมมนุษย์อย่างเป็นระบบ โดยทฤษฎีการออมของเคนส์ เสนอว่ารายได้เป็นปัจจัยหลักที่กำหนดระดับการออม Keynes (1936) ขณะที่ทฤษฎีวัฏจักรชีวิตของ Modigliani และ Brumberg (1954) อธิบายว่าพฤติกรรมการออมเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงชีวิต พฤติกรรมการออมขึ้นอยู่กับรายได้ อายุ ภาระค่าใช้จ่าย และการคาดการณ์อนาคต นอกจากนี้ ทฤษฎีการผลักดันอย่างอ่อนโยนของ Thaler & Sunstein (2008) ชี้ว่าการออกแบบสภาพแวดล้อม สามารถกระตุ้นให้บุคคลออมมากขึ้นโดยไม่ต้องใช้การบังคับ ทฤษฎีทั้งหมดนี้สะท้อนว่าการออมได้รับอิทธิพลจากรายได้ ความมั่นคง ผลตอบแทน แรงจูงใจ และโครงสร้างสังคม ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของงานวิจัยฉบับนี้ที่มุ่งศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของสมาชิกอย่างเป็นระบบและรอบด้าน

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ อธิบายว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดความแตกต่างด้านพฤติกรรมการเงินของบุคคล โดย Kotler & Keller (2016) ระบุว่าปัจจัยประชากรศาสตร์มีผลต่อรูปแบบการใช้จ่าย และพฤติกรรมการออม ขณะที่ Kotler & Armstrong (2021) ชี้ว่ากลุ่มประชากรต่างช่วงวัยย่อมมีความต้องการทางการเงินแตกต่างกัน นอกจากนี้ งานวิจัยของ Lusardi & Mitchell (2017) ยังสะท้อนว่าเพศหญิงมักมีพฤติกรรมการออมมากกว่าเพศชาย ระดับการศึกษาที่สูงช่วยเพิ่มความรู้ทางการเงิน และครัวเรือนขนาดใหญ่มีภาระค่าใช้จ่ายมากกว่าทำให้ศักยภาพการออมลดลง รวมถึงแนวคิดทฤษฎีวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Hypothesis) ของ Modigliani & Brumberg (1954) ที่ชี้ว่าอายุและรายได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมในแต่ละช่วงชีวิต ปัจจัยทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะประชากรศาสตร์มีอิทธิพลต่อทั้งความสามารถในการออมและเจตคติทางการเงินอย่างชัดเจน

3. ทฤษฎีเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมประกอบด้วยกรอบแนวคิดหลัก 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการออมของเคนส์ที่มองว่าผลต่างของรายได้และการบริโภคเป็นตัวกำหนดสำคัญของระดับการออม (Keynes, 1936) สอดคล้องกับตัวแปรด้านรายได้และภาระค่าใช้จ่ายในงานวิจัย ต่อมาคือทฤษฎีความคาดหวังถาวรของฟริดแมนที่ชี้ว่าการออมขึ้นอยู่กับ

กับการคาดการณ์รายได้ในอนาคต ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เงินเฟ้อ และค่าครองชีพ หากอนาคตไม่แน่นอน บุคคลจะเพิ่มการออมเพื่อรองรับความเสี่ยง (Friedman, 1957) และทฤษฎีวงจรชีวิตของโมเดิลิอานี่ซึ่งอธิบายว่า บุคคลวางแผนการออมตามวงจรชีวิต โดยวัยทำงานเป็นช่วงที่มีศักยภาพในการออมสูงที่สุด ขณะที่รายได้ ภาระค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดระดับการออม (Modigliani & Brumberg, 1954) ทั้งสามทฤษฎีจึงช่วยยืนยันว่า รายได้ ผลตอบแทน ความมั่นคงทางการเงิน ค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพ และเงินเฟ้อ เป็นปัจจัยเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรด้านเศรษฐกิจของการวิจัยฉบับนี้

4. ทฤษฎีด้านสังคมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการออมชี้ให้เห็นว่า บุคคลได้รับอิทธิพลจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน เครือข่ายทางสังคม และคุณภาพการบริการ โดยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) อธิบายว่าบุคคลเรียนรู้พฤติกรรมออมจากการสังเกตและเลียนแบบต้นแบบ เช่น เพื่อนร่วมงานหรือคนในวิชาชีพเดียวกัน ขณะที่ทฤษฎีบรรทัดฐานทางสังคมของ Rimal & Real (2005) ชี้ว่าพฤติกรรมออมถูกกำกับด้วยสิ่งที่กลุ่มคาดหวังและสิ่งที่สมาชิกส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่จริง สอดคล้องกับบริบทของครูซึ่งมีความเป็นปึกแผ่นและมักปฏิบัติตามค่านิยมกลุ่ม นอกจากนี้ ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมของ Kelman (1958) เสนอว่าบุคคลปรับพฤติกรรมออมเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มหรือจากความเชื่อมั่นส่วนบุคคล ขณะที่ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคมของ Cobb (1976) เน้นบทบาทของข้อมูล คำแนะนำ และการช่วยเหลือที่ทำให้บุคคลมั่นใจในการตัดสินใจออม และทฤษฎีทุนทางสังคมของ Putnam (2000) อธิบายว่าความไว้วางใจและเครือข่ายความร่วมมือส่งเสริมพฤติกรรมออมร่วมกับสหกรณ์ อีกทั้งแนวคิดคุณภาพการบริการ SERVQUAL ของ Parasuraman, Zeithaml and Berry (1988) ชี้ว่าการบริการที่เชื่อถือได้ รวดเร็ว ปลอดภัย เอาใจใส่ และมีสภาพแวดล้อมที่ดีช่วยเพิ่มความพึงพอใจและกระตุ้นให้สมาชิกออมมากขึ้น ดังนั้น ปัจจัยทางสังคมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ และถูกนำมาใช้เป็นตัวแปรสำคัญในงานวิจัยฉบับนี้

5. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงิน

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินอธิบายว่าพฤติกรรมกรรมการออมเป็นผลจากการประเมินปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรมส่วนบุคคลร่วมกัน โดยทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผลของ Becker (1976) ชี้ว่าบุคคลตัดสินใจออมเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดภายใต้ข้อจำกัดของรายได้และความเสี่ยง ขณะที่กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคตาม Kotler & Keller (2016) อธิบายว่าการออมเกิดจากขั้นตอนการรับรู้ปัญหา แสวงหาข้อมูล ประเมินทางเลือก และพิจารณาผลตอบแทนก่อนตัดสินใจเลือกแหล่งออม นอกจากนี้ แนวคิดบัญชีในใจของ Thaler (1985) ชี้ว่าการแบ่งเงินออกเป็นหมวดวัตถุประสงค์ ช่วยเพิ่มวินัยในการออม ส่วนทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) อธิบายว่าเจตนาการออมเกิดจากทัศนคติ บรรทัดฐานทางสังคม และความสามารถในการควบคุมตนเอง ขณะที่แนวคิดรายได้ถาวรของ

Friedman (1957) เสริมว่าการคาดการณ์รายได้ในอนาคตและภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อระดับการออมอย่างมาก แนวคิดทั้งหมดนี้สะท้อนว่าการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์เกิดจากการผสมผสานของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรมอย่างซับซ้อน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ใช้กำหนดตัวแปรและกรอบแนวคิดในงานวิจัยฉบับนี้ได้อย่างเหมาะสม

6. ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2536 เพื่อเป็นแหล่งออมและสนับสนุนสวัสดิการทางการเงินแก่ข้าราชการครูในจังหวัดเชียงราย โดยดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ด้านความมั่นคง ความโปร่งใส และการให้บริการที่มีคุณภาพ สหกรณ์จัดหาทุนจากค่าหุ้น เงินฝาก และทุนสำรอง พร้อมกำหนดการชำระค่าหุ้นรายเดือนตามระดับรายได้ เพื่อส่งเสริมวินัยการออมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีผลิตภัณฑ์เงินฝากและบริการสินเชื่อที่ให้ผลตอบแทนเหมาะสม ควบคู่กับสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน และการสงเคราะห์สมาชิกและครอบครัว บทบาทดังกล่าวทำให้สหกรณ์เป็นทั้งแหล่งออม สินเชื่อ และสวัสดิการทางการเงินที่สำคัญ ซึ่งเชื่อมโยงโดยตรงกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม อันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกตามกรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศสะท้อนตรงกันว่า พฤติกรรมและการตัดสินใจออมเงินได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้านร่วมกัน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม โดย Changwonya, Campbell & Tabner (2021) และอรพิน นิลนันท์ (2563) ชี้ให้เห็นบทบาทของเป้าหมายการออม วินัย และการวางแผนทางการเงินต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ขณะที่งานวิจัยของ นภาพร วรณสมบุรณ์ (2564), อุศนา ชูชัยมงคล และศรีฟ้า จ่างสกุล (2564) และภาณุพงศ์ อินจัน (2566) พบว่ารายได้ ภาระค่าใช้จ่าย ความมั่นคง ผลตอบแทน ทัศนคติ ค่านิยม และคุณภาพการบริการของสหกรณ์ ล้วนมีอิทธิพลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนวชิราพิมพ์ สมบัติธีระ (2565) และมัลลิกา ก่อสกุล (2565) เน้นบทบาทของแรงจูงใจด้านผลตอบแทน ความรู้ทางการเงิน และความมั่นคงในแต่ละช่วงวัย ผลการศึกษาทั้งหมดจึงสนับสนุนกรอบแนวคิดของงานวิจัยฉบับนี้อย่างชัดเจนว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคมเป็นตัวกำหนดสำคัญของการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด จำนวน 1,586 คน โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะข้าราชการครูที่เป็นสมาชิกสหกรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามคัดกรอง (Screening Questions) แบบสอบถามส่วนนี้ใช้สำหรับคัดกรองข้าราชการครูในจังหวัดเชียงราย ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด ตามเงื่อนไขของการวิจัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic Data) มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการให้บริการและการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่า IOC เฉลี่ยเท่ากับ 1.00 และผ่านการทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงจำนวน 30 คน เพื่อนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นแบบ Cronbach's alpha ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.924 จัดอยู่ในระดับดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการด้วยแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Line Official Account และเว็บไซต์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมคำนวณทางสังคมศาสตร์และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ใช้ในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 ระดับความคิดเห็นต่อ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และการตัดสินใจออมเงิน ของสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนี้

2.1 การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้สถิติ t-test แบบอิสระ (Independent-sample t-test) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการตัดสินใจออมเงินจำแนกตามเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการตัดสินใจออมเงินจำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

2.2 การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงิน ของสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression: Enter Method) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ผลตอบแทน แรงจูงใจ ความมั่นคง ภาระค่าใช้จ่าย และเงินเฟ้อ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ทัศนคติ การบริการ และครอบครัว ที่มีต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รายได้เฉลี่ย 15,001-30,000 บาท และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน สะท้อนภาพของกลุ่มข้าราชการครูที่มีรายได้ค่อนข้างมั่นคง และให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินและการออมในระดับสูง

2. วิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านเศรษฐกิจในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{x}	SD	การแปรผล	ลำดับ
ด้านผลตอบแทน	4.53	0.579	มากที่สุด	3
ด้านแรงจูงใจในการออม	4.56	0.585	มากที่สุด	2
ด้านความมั่นคง	4.73	0.432	มากที่สุด	1
ด้านภาระค่าใช้จ่าย	4.26	0.845	มาก	4
ด้านอัตราเงินเฟ้อ	4.00	0.927	มาก	5
รวมปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	4.42	0.454	มากที่สุด	

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.454 แสดงว่าสมาชิกสหกรณ์ มีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการออมเป็นอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นด้านความมั่นคงมีระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.73 ด้านแรงจูงใจในการออม และด้านผลตอบแทน ก็มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเช่นกันโดยมีค่าเฉลี่ย 4.56 และ 4.53 ตามลำดับ ส่วนด้านภาระค่าใช้จ่าย และด้านอัตราเงินเฟ้อ มีระดับความคิดเห็นมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.26 และ 4.00 ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัด เชียงราย จำกัด

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสังคมในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

ปัจจัยด้านสังคม	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{x}	SD	การแปรผล	ลำดับ
ด้านทัศนคติและค่านิยม	4.63	0.487	มากที่สุด	2
ด้านการบริการ	4.74	0.403	มากที่สุด	1
ด้านครอบครัว	4.17	0.889	มาก	3
ภาพรวมปัจจัยด้านสังคม	4.51	0.445	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านสังคมเท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.445 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าสมาชิกสหกรณ์ให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางสังคมในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการบริการและด้านทัศนคติและค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการออม เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ด้านการบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.74 รองลงมาคือด้านทัศนคติและค่านิยม ค่าเฉลี่ย 4.63 และลำดับสุดท้ายด้านครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 4.17

4. วิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัด เชียงราย จำกัด

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
 ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด โดยภาพรวม

ผลการ วิเคราะห์	ตัวแปร ทำนาย	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		Coefficients		Coefficients			Tolerance	VIF
		B	Std. Error	Beta				
1	(Constant)	0.930	0.181		5.123	0.000		
	ผลตอบแทน	0.077	0.035	0.110	2.224	0.027*	0.438	2.285
	แรงจูงใจ	0.130	0.035	0.188	3.707	0.000**	0.419	2.388
	ความมั่นคง	0.101	0.046	0.108	2.195	0.029*	0.444	2.254
	ค่าใช้จ่าย	0.028	0.023	0.059	1.239	0.216	0.477	2.095
	เงินเพื่อ	0.040	0.021	0.092	1.890	0.059	0.455	2.199
	ทัศนคติ	0.192	0.040	0.231	4.792	0.000**	0.465	2.149
	การบริการ	0.174	0.043	0.174	4.065	0.000**	0.591	1.693
	ครอบครัว	0.067	0.021	0.147	3.214	0.001**	0.517	1.933

R = 0.760, R² = 0.578, Adjusted R² = 0.569, F = 66.874, P of F = 0.000*, Durbin-Watson = 1.883

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด ด้านผลตอบแทน ด้านแรงจูงใจ ด้านความมั่นคง ด้านค่าใช้จ่าย ด้านเงินเพื่อ ด้านทัศนคติ ด้านการบริการ และด้านครอบครัว สามารถทำนายการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ด้ร้อยละ 57.80 (R² = 0.578) โดยมีค่า Adjusted R² = 0.569 และค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.883 แสดงว่าตัวแปรเป็นอิสระต่อกันสามารถเขียนเป็นสมการพยากรได้ดังนี้

$$\hat{Y}_T = a + B_1X_1 + B_2X_2 + B_3X_3 + B_4X_4 + B_5X_5 + B_6X_6 + B_7X_7 + B_8X_8$$

เมื่อ \hat{Y} = การตัดสินใจออมเงิน

X₁ = ด้านผลตอบแทน

X₂ = ด้านแรงจูงใจ

X₃ = ด้านความมั่นคง

X₄ = ด้านค่าใช้จ่าย

X₅ = ด้านเงินเพื่อ

X₆ = ด้านทัศนคติ

X₇ = ด้านการบริการ

X₈ = ด้านครอบครัว

แทนค่าในสมการ

$$\hat{Y} = 0.930 + 0.077X_1 + 0.130X_2 + 0.101X_3 + 0.028X_4 + 0.040X_5 + 0.192X_6 + 0.174X_7 + 0.067X_8$$

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.1 ด้านประชากรศาสตร์ พบว่า อายุเป็นเพียงตัวแปรเดียวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม ร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัดสินใจออมเงินได้ร้อยละ 57.80 ($R^2 = 0.578$) โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจ ด้านผลตอบแทน ด้านทัศนคติ ด้านการบริการ และครอบครัว ขณะที่ด้านภาระค่าใช้จ่ายและด้านอัตราเงินเฟ้อ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ อายุเป็นปัจจัยเดียวที่มีผลต่อการตัดสินใจออม โดยกลุ่มอายุ 41–50 ปี และมากกว่า 60 ปี มีการออมสูงกว่ากลุ่มอื่น สอดคล้องกับทฤษฎีวงจรชีวิตการออม (Life-Cycle Hypothesis: LCH) ของ Modigliani & Brumberg (1954) ที่อธิบายว่าช่วงวัยทำงานตอนกลางและช่วงใกล้เกษียณจะให้ความสำคัญกับการออมเพื่อรองรับวัยเกษียณมากขึ้น ผลการวิจัยยัง สอดคล้องกับงานของ วรัญญา พันธุ์แก้ว (2566) และ ภาณุพงศ์ อินจัน (2566) ที่พบว่า กลุ่มอายุที่สูงขึ้น โดยเฉพาะช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มวินัยการออมสูงและให้ความสำคัญต่อความมั่นคงมากขึ้นตามวัย ส่วนปัจจัยประชากรศาสตร์อื่นไม่แตกต่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะอาชีพ รายได้ และสวัสดิการค่อนข้างคล้ายกัน

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง เป็นตัวแปรสำคัญที่สุด สะท้อนว่าความเชื่อมั่นในสหกรณ์และความปลอดภัยของเงินออมเป็นแรงจูงใจหลัก สอดคล้องกับแนวคิดแรงจูงใจเพื่อความระมัดระวังของเคนส์ (Keynes, 1936) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงศ์ อินจัน (2566) ที่พบว่าความมั่นคงด้านรายได้และสถานะทางอาชีพมีผลต่อการออม ถัดมาได้แก่ด้านผลตอบแทน และด้านแรงจูงใจในการออม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อสหกรณ์ให้ผลตอบแทนสูงกว่าสถาบันอื่นยิ่งจูงใจให้สมาชิกออมมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราพิมพ์ สมบัติธีระ (2565) ที่พบว่าแรงจูงใจด้านผลตอบแทนมีอิทธิพลสูงต่อการออม ส่วนด้านอัตราเงินเฟ้อและภาระค่าใช้จ่าย แม้อยู่ในระดับมาก แต่พบว่าไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ส่งสัญญาณให้สมาชิกตระหนักถึงการรักษามูลค่าเงินผ่านการออมกับสหกรณ์ที่ให้ผลตอบแทนเหมาะสม อัตราเงินเฟ้อและภาระค่าใช้จ่ายแม้สมาชิกมองว่ามีผลต่อการออม แต่ในเชิงสถิติไม่ใช่ตัวแปรสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร วรรณสมบุญ (2564) ที่พบว่ากลุ่มอาชีพที่มี

รายได้มั่นคงยังคงออมได้ แม้มีภาระค่าใช้จ่ายสูง แต่ก็มึงานวิจัยที่ชี้ว่าค่าใช้จ่ายเป็นอุปสรรคต่อการออมอย่างเช่นงานวิจัยของ ชนินทร โตโพธิ์ไทย (2564) ที่พบว่าค่าใช้จ่ายและผลกระทบจากโควิด-19 ทำให้การออมลดลงในกลุ่มวัยทำงาน แต่ในกรณีของข้าราชการครูซึ่งมีรายได้และความมั่นคงทางอาชีพสูง จึงสามารถกันเงินไว้ออมได้อย่างต่อเนื่อง แม้อยู่ในภาวะเงินเฟ้อหรือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

3. ปัจจัยด้านสังคม สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสังคมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะทัศนคติและค่านิยมด้านการออม การบริการของสหกรณ์ และครอบครัว ผลการวิจัยชี้ว่าสมาชิกที่มีทัศนคติเชิงบวก เห็นความสำคัญของการออมเพื่อความมั่นคงในอนาคต จะมีแนวโน้มออมเงินอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) ที่ระบุว่าทัศนคติมีผลต่อเจตนาและพฤติกรรมโดยตรง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Changwonya et al. (2021) และอรพิน นิลนันท์ (2563) ที่พบว่าค่านิยมและเจตคติด้านการออมช่วยเสริมวินัยทางการเงิน ขณะเดียวกัน ด้านการบริการเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่มปัจจัยสังคม สะท้อนว่าความรวดเร็ว ความสะดวก ความสุภาพ และการให้ข้อมูลที่ชัดเจนของสหกรณ์ ช่วยสร้างความพึงพอใจและความภักดี ส่งผลให้สมาชิกออมเงินต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดคุณภาพการบริการ SERVQUAL (Parasuraman et al., 1988) และงานวิจัยของอุศนา และศรีฟ้า (2564) ส่วนนด้านครอบครัวมีบทบาทในการปลูกฝังนิสัยและแบบแผนการออม ผ่านการเรียนรู้และการเลียนแบบจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) โดยภาพรวม ผลการวิจัยสะท้อนว่า การตัดสินใจออมเงินไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นกับบริบททางสังคม คุณภาพการบริการ และแรงบันดาลใจสนับสนุนจากครอบครัว ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการออมของสมาชิกให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ว่า สหกรณ์ควรออกแบบผลิตภัณฑ์ออมเงินและโครงการส่งเสริมการออมให้สอดคล้องกับช่วงวัยและความต้องการของสมาชิก เช่น แผนออมเพื่อเกษียณ แผนเงินฝากที่มีสภาพคล่องสูง ควบคู่กับการให้แรงจูงใจด้านผลตอบแทน และการพัฒนาคุณภาพการบริการตามแนวคิด SERVQUAL ทั้งด้านความน่าเชื่อถือ ความรวดเร็ว และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ขณะที่สมาชิกควรสร้างวินัยการออมอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มความรู้ด้านการวางแผนการเงิน และเลือกผลิตภัณฑ์ออมให้เหมาะสมกับเป้าหมายของตนเอง ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการให้ความรู้ทางการเงินและพัฒนาช่องทางสื่อสารด้านการออมอย่างต่อเนื่อง สำหรับการวิจัยในอนาคต ควรขยายตัวแปรศึกษาไปยังด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมการใช้จ่าย อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน และบทบาทของเทคโนโลยี รวมถึงใช้

ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลายและขยายพื้นที่ศึกษา เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ได้ครอบคลุมและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนินทร โตโพธิ์ไทย. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครในช่วงโควิด-19*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนาคารกสิกรไทย. (2565). *คู่มือการวางแผนทางการเงินและการออม*. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2568 จาก <https://www.kasikornbank.com>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). *รายงานแนวโน้มเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 27 กันยายน 2568 จาก <https://www.bot.or.th>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). *รายงานภาวะเงินเฟ้อและราคาสินค้า ปี 2566*. สืบค้นเมื่อ 27 กันยายน 2568 จาก <https://www.bot.or.th>
- นภาพร วรรณสมบุรณ์. (2564). *การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ฐานทัพเรือสัตหีบ จำกัด จังหวัดชลบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภาณุพงศ์ อินจัน. (2566). *พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาญจนบุรี จำกัด*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มัลลิกา ก่อสกุล. (2565). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการออมของกลุ่มคนเจนเอชในภาวะสังคมผู้สูงอายุไทย* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบัญชีและการบริหารการเงิน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วชิราพิมพ์ สมบัติธีระ. (2565). *การศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนผ่านระบบภาษี: กรณีศึกษาผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในกรุงเทพมหานคร*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย จำกัด. (ม.ป.ป.). *หน้าแรก-ประวัติสหกรณ์-ข้อมูลบริการ*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2568 จาก <https://crigetcoop.com/>
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2565). *รายงานภาวะเศรษฐกิจและการเงิน*. กระทรวงการคลัง. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2568 จาก <https://www.fpo.go.th>
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2565). *รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจครึ่งปีแรก ประจำปี 2565*. กระทรวงการคลัง. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2568 จาก <https://www.fpo.go.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *รายงานภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนไทย ปี 2566*. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2568 จาก https://www.nso.go.th/nsoweb/nso/survey_detail/qC

- อรพิน นิลนันท์. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการออมกับประสิทธิภาพในการดำรงชีพของพนักงานบริษัทเอสบีดีไซนด์ส์แควร์. (สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อุศนา ชูชัยมงคล, & ศรีฟ้า งามสกุล. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลอินทร์บุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี. *วารสารวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี*, 1(1), 34–42.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Becker, G. S. (1976). *The economic approach to human behavior*. University of Chicago Press.
- Changwonya, F. K., Campbell, K., & Tabner, I. T. (2021). Savings goals and wealth allocation in household financial portfolios. *Journal of Banking and Finance*, 124, 106028.
- Cobb, S. (1976). Social support as a moderator of life stress. *Psychosomatic Medicine*, 38(5), 300–314.
- Friedman, M. (1957). *A theory of the consumption function*. Princeton University Press.
- Kelman, H. C. (1958). Compliance, identification, and internalization: Three processes of attitude change. *Journal of Conflict Resolution*, 2(1), 51–60.
- Keynes, J. M. (1936). *The general theory of employment, interest and money*. Macmillan.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management* (15th ed.). Pearson.
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2021). *Principles of marketing* (18th ed.). Pearson.
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2017). *Financial literacy and planning: Implications for retirement wellbeing*. Cambridge University Press.
- Modigliani, F., & Brumberg, R. (1954). Utility analysis and the consumption function. In K. Kurihara (Ed.), *Post-Keynesian economics* (pp. 388–436). Rutgers University Press.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12–40.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.
- Rimal, R. N., & Real, K. (2005). How behaviors are influenced by perceived norms. *Communication Research*, 32(3), 389–414.

- Thaler, R. H. (1985). Mental accounting and consumer choice. *Marketing Science*, 4(3), 199–214. <https://doi.org/10.1287/mksc.4.3.199>
- Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. (2008). *Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness*. Yale University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.